

Haberin Altındaki Gerilim: Okur Yorumlarında Nefret Söyleminin Görünümü

Enes BAL*

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü,
Konya, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş Tarihi: 06/03/2026
Kabul Tarihi: 10/06/2026
Yayın Tarihi: 28/06/2026

Anahtar Kelimeler:

Haber siteleri,
Kullanıcı yorumları,
Nefret söylemi.

JEL Kodları: D83, L82, L86

ÖZET

Dijitalleşmeyle birlikte habercilik pratikleri önemli bir dönüşüm geçirmiş, haber üretimi ve dolaşımı kadar haberin tüketilme ve tartışılma biçimleri de değişmiştir. Özellikle çevrimiçi haber sitelerinde yer alan yorum alanları, okurların yalnızca haberleri takip eden pasif izleyiciler olmaktan çıkıp içerik hakkında görüş bildirdiği ve kamusal tartışmalara katıldığı etkileşimli alanlar hâline gelmiştir. Bu etkileşimli alanlar, kullanıcıların düşüncelerini görünür kıldığı kadar nefret söylemi gibi problemli söylem biçimlerinin de üretildiği ve dolaşıma girdiği ortamlar hâline gelebilmektedir. Bu bağlamda çalışma, dijital haber sitelerinde yer alan okur yorumlarında üretilen nefret söylemini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, Türkiye’de en çok ziyaret edilen dijital haber platformlarından biri olan Ensonhaber’de yayımlanan haberlerin altındaki kullanıcı yorumları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Üç farklı tarihte yayımlanan 60 habere ait toplam 300 yorumun analizi sonucunda, yorum alanlarında nefret söyleminin kayda değer bir yoğunlukta olduğu görülmüştür. Nefret söyleminin en çok siyasi kimlik ve spor taraftarlığı kimliği üzerinden üretildiği belirlenmiştir. Bulgular, haber sitelerindeki yorum alanlarının yalnızca kullanıcı etkileşiminin gerçekleştiği bir alan olmanın ötesinde, toplumsal gerilim ve kutuplaşmanın görünür hâle geldiği ve yeniden üretildiği bir iletişim ortamına dönüştüğünü göstermektedir.

The Tension Beneath the News: The Appearance of Hate Speech in Reader Comments

Article Info

Received: 06/03/2026
Accepted: 10/06/2026
Published: 28/06/2026

Keywords:

News sites,
User comments,
Hate speech.

JEL Codes: D83, L82, L86

ABSTRACT

With digitalization, journalistic practices have undergone a significant transformation, changing not only the production and circulation of news but also the ways in which news is consumed and discussed. In particular, the comment sections of online news sites have transformed readers from passive observers who merely follow the news into interactive spaces where they express their opinions on the content and participate in public debates. While these interactive spaces make users' thoughts visible, they can also become environments where problematic forms of discourse, such as hate speech, are produced and circulated. In this context, this study aims to examine hate speech produced in reader comments on digital news sites. Within the scope of the research, user comments under news articles published on Ensonhaber, one of the most visited digital news platforms in Turkey, were analyzed using content analysis. The analysis of a total of 300 comments on 60 news articles published on three different dates revealed a significant concentration of hate speech in the comment sections. It was determined that hate speech was most frequently produced based on political identities and sports fan identities. The findings show that comment sections on news websites have transformed from being merely spaces for user interaction into communication environments where social tensions and polarization are made visible and reproduced.

Bu makaleye atıfta bulunmak için:

Bal, E. (2026). Haberin altındaki gerilim: Okur yorumlarında nefret söyleminin görünümü. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 174-192. DOI: 10.51124/jneusbf.2026.138

*Sorumlu Yazar: Enes BAL, ebal@erbakan.edu.tr

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

Dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte haber üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri köklü bir değişime uğramıştır. Geleneksel medya araçlarının tek yönlü, merkezi ve statik yapısının yerini; hızın, etkileşimin ve kullanıcı katılımının ön plana çıktığı daha dinamik bir iletişim ortamı almıştır. Bu bağlamda söz konusu dönüşümün en görünür ve somut yansıması internet haberciliği alanında kendini göstermiştir. İnternet haberciliği, zaman ve mekân sınırlılıklarını büyük ölçüde ortadan kaldırmış, haberlerin anlık güncellenebilmesine, multimedya formatlarıyla sunulabilmesine ve kullanıcıların içerik üretim ve yorum süreçlerine doğrudan katılımına olanak tanımıştır. Böylece haber, yalnızca profesyonel gazeteciler tarafından üretilen bir içerik olmaktan çıkmış, kullanıcıların haber altına yazdıkları yorumlarla daha etkileşimli, daha katılımcı ve çok katmanlı bir yapıya dönüşmüştür. Dolayısıyla haber siteleri de “sosyal” bir nitelik kazanmış; kullanıcıların yorum yapabildiği ve haber içerikleri etrafında karşılıklı etkileşime girebildiği dijital alanlara dönüşmüştür (Zannettou vd., 2020).

Her toplumsal dönüşüm gibi dijitalleşmenin habercilik alanına etkileri de çift yönlü açıdan değerlendirilebilir. Bu süreç, yalnızca haberin dolaşım biçimini değil, yurttaşların kamusal meselelerle kurduğu ilişkiyi de yeniden tanımlamıştır. Bireyler artık pasif haber tüketicileri olmaktan çıkarak görüş bildirebilen, eleştirebilen ve gündeme müdahil olabilen aktörlere dönüşmüştür. Bu yönüyle dijital haber ortamları, ifade özgürlüğünün genişlediği, farklı toplumsal kesimlerin seslerini görünür kılabilirdiği ve kamusal katılımın daha yatay bir zemine taşındığı bir iletişim iklimi üretme potansiyeli taşımaktadır. Ne var ki bu katılımcı yapı, her zaman demokratik müzakere ilkeleri doğrultusunda işlememektedir. Kullanıcı yorum alanları, zaman zaman çoğulcu tartışma alanları olmaktan uzaklaşarak dışlayıcı, kutuplaştırıcı ve nefret içeren söylemlerin dolaşıma girdiği mecralara dönüşebilmektedir.

Dijital medyada kullanıcı yorumları üzerine literatürde çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Özellikle haber siteleri ve sosyal medya platformlarında üretilen kullanıcı içeriklerini inceleyen çalışmalar, yorumların niteliği, etkileşim biçimleri ve söylemsel özellikleri üzerine kapsamlı analizler sunmaktadır. Bu çalışmalar, dijital ortamlarda kullanıcı katılımının nasıl şekillendiğini anlamaya yönelik önemli bir birikim oluşturmaktadır. Konuya yönelik gerçekleştirilen araştırmalardan birkaç örnek verilecek olursa; Ayhan ve Kükrer (2015), Özgecan Aslan cinayeti özelinde Hürriyet ve Haberler.com sitelerindeki yorumları içerik analiziyle incelemişlerdir. Ergeç ve Zateri (2017), 2015 genel seçimleri sonrası Hürriyet haber sitesinde iki siyasi partinin liderlerine yönelik haberlere ilişkin okur yorumlarını kamusal alanı bağlamında analiz etmişlerdir. Humprecht ve arkadaşları (2020), ABD ve Almanya'daki altı haber kuruluşunun Facebook sayfalarında yer alan yorumlarda düşmanca duyguların yayılımını karşılaştırmalı olarak incelemişlerdir. Zannettou ve arkadaşları (2020), haber sitelerindeki yorum ekosistemini 19 aylık bir zaman dilimi içinde 125 milyon yorum ve 412 bin haber üzerinden kantitatif olarak analiz etmişlerdir. Vehovar ve Jontes (2021), Slovenya'nın en çok ziyaret edilen üç haber sitesinin Facebook sayfalarında korunan gruplara yönelik yapılan 11.118 kullanıcı yorumunu, "toplumsal olarak kabul edilemez söylem" kavramı temelinde araştırmışlardır. Öztürk (2022) de Altındağ'da yaşanan olaylar üzerine Ensonhaber sitesinde Suriyeli sığınmacılara yönelik haberlere yönelik yapılan okur yorumlarına odaklanmıştır. Duman (2024), YouTube üzerindeki 6284 Sayılı Kanun ile ilgili videolara yapılan kullanıcı yorumlarını Teun A. van Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemiyle değerlendirmiştir. Akpınar (2025), Türkiye'nin en çok ziyaret edilen haber sitelerinin arayüzlerini ve özellikle Ensonhaber sitesindeki kullanıcı etkileşimini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. İli (2025) de Haberler.com, Ensonhaber ve popüler Facebook haber sayfalarındaki toplam 603 kullanıcı yorumunu nefret söylemi türleri açısından mercek altına almıştır.

Bu çalışmada ise haber sitelerindeki yorum alanlarında yer alan nefret ifadelerinin sistematik biçimde tespit edilmesi ve analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın kuramsal bölümünde öncelikle medyada nefret söylemi ve dışlayıcı temsil pratikleri, ardından da haber sitelerindeki okur yorumları ve

bu yorumlarda ortaya çıkan nefretin etkileşimsel yapısı ele alınmıştır. İçerik analizi yöntemi üzerinden gerçekleştirilen bu çalışmada, Türkiye'nin en çok okunan dijital haber platformlarından biri olan Ensonhaber örneğinde kullanıcı yorumları incelenmiştir. Araştırma kapsamında nefret söylemi içeren yorumların hangi haber türlerinde yoğunlaştığı, hangi aktörlere yöneldiği ve hangi söylemsel stratejiler üzerinden üretildiği farklı boyutlarıyla değerlendirilmiştir.

Medyada Nefret ve Dışlayıcı Temsil Pratikleri

Nefret, güçlü ve yoğun bir olumsuz duygudur. Bu duygu farklı kişi ve gruplara yönelebilir. Çoğu zaman hedefe karşı düşmanca bir tutum yaratır ve bazı durumlarda şiddet, cinayet ve savaş gibi aşırı davranışlara yol açabilir (Navarro vd., 2013). Nefret söylemi ise belirli bir kişi ya da topluluğa, sahip oldukları kimlik özellikleri nedeniyle yöneltilebilir ve nefreti, ayrımcılığı ya da şiddeti meşrulaştıran, yayan veya teşvik eden ifade biçimlerini kapsamaktadır. Bu kimlik özellikleri arasında ırk, etnik köken, din, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik durumu ve benzeri toplumsal aidiyet kategorileri yer almaktadır (Kilvington, 2021). Dolayısıyla nefret söylemi, yalnızca olumsuz bir görüş beyanı değil belirli grupları hedef alan ve onları toplumsal olarak dışlayıcı sonuçlar doğurabilecek bir dil pratiği olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede nefret söylemi, belirli bir kişi ya da topluluğu hedef alan ve kimlik temelli nitelik taşıyan ifadeleri kapsamaktadır (Weber, 2009).

Nefret söylemi, çoğu zaman nefret suçlarına uzanan sürecin başlangıç aşaması olarak değerlendirilmektedir. Başka bir ifadeyle, tahammülsüzlük ve hoşgörüsüzlük duygularının kamusal alanda görünür hâle gelmesi, şiddet ve ayrımcılığa zemin hazırlayabilmektedir. Hedef gösterilen topluluklara dolaylı ya da açık biçimde “bu toplumda size yer yok” mesajı iletilmekte, böylece dışlama ve marjinalleştirme normalleştirilmektedir. Bu tür ifadelerin yaygınlaşması toplumsal dokuyu yoğun biçimde erozyona uğratmaktadır. Nitekim insanın en temel hakları arasında sayılan yaşama, eşit yurttaşlık ve toplumsal hayata katılım hakları bu süreçte giderek zarar görebilmektedir (Demirbaş, 2017).

Bu açıdan bakıldığında nefret söylemi, demokratik toplum düzeninin ve birlikte yaşama kültürünün inşa edilmesi ile sürdürülebilmesinin önündeki temel tehditlerden biri olarak görülmektedir. Toplumsal barışı zedeleyen bu söylem biçimi, farklılıklar üzerinden ayrımcılığı normalleştirerek kamusal alanda kutuplaşmayı derinleştirmektedir. Nefret suçlarının ortaya çıkmasında çoğu zaman hazırlayıcı ve tetikleyici bir unsur olarak görülen nefret söylemi; bireyleri ya da toplulukları sahip oldukları kimlik özellikleri nedeniyle hedef alan ifadeler bütününe kapsamaktadır. ırk, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, din, mezhep, siyasal görüş, ideolojik duruş, sosyo-ekonomik konum, fiziksel görünüm, engellilik durumu ya da sağlık koşulları gibi özellikler üzerinden yapılan ayrımcı ve dışlayıcı söylemler bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu tür söylemler; ötekileştirme, aşağılama, hedef gösterme, yıldırma, düşmanlaştırma ve toplumsal dışlamayı teşvik etme gibi pratikleri dil aracılığıyla yeniden üretir (Öztekin, 2015).

Dolayısıyla nefret söylemi yalnızca bireysel bir ifade sorunu değil, aynı zamanda toplumsal eşitlik, insan hakları ve çoğulculuk ilkeleri açısından ciddi sonuçlar doğurabilecek yapısal bir meseledir. Bu tür sonuçlar doğuran nefret içerikli ifadelerin yalnızca bireyler arası iletişimde değil, kamusal dolaşım alanlarında da nasıl yeniden üretildiği önem kazanmaktadır. Zira nefretin toplumsal ölçekte etkili olabilmesi, görünürlük kazanması ve yaygınlaşmasındaki temel ajanlardan birinin de medya olduğu ifade edilmektedir (Madriaza vd, 2025; Öztekin, 2015; Sonni, 2025). Medya, kullandığı dil ve anlatım stratejileri aracılığıyla kimi zaman kapsayıcı bir kamusal alanın oluşumuna katkı sunarken, kimi zaman da ayrımcı ve dışlayıcı içeriklerin dolaşıma girmesine zemin hazırlayabilmektedir. Bu nedenle, kimlik temelli düşmanlık içeren ifadelerin kamusal görünürlük kazanmasında medyanın yapısal rolünü göz ardı etmek mümkün değildir.

Medyanın ekonomi politiği perspektifinden bakıldığında, ticarî kaygılar ve izlenirlik oranlarını artırma hedefi çoğu zaman olağan olanı değil, dikkat çekici ve sansasyonel olanı öne çıkarmaktadır. Bu çerçevede şiddet, cinselliğin istismarı ve aşırılık içeren temsiller, içerik üretiminde araştırmalılabilmektedir. Şiddet unsurlarının günün her saatinde, yeterli etik süzgeçten geçirilmeden ekranlarda ve dijital mecralarda yaygın biçimde dolaşıma sokulması ise toplumsal duyarlılığı zayıflatırken kutuplaştırıcı ve ötekileştirici eğilimlerin beslenmesine zemin hazırlayabilmektedir. Böyle bir medya ortamı, demokratik kamusal alanın niteliği açısından ciddi tartışmaları beraberinde getirmektedir.

Özellikle internetin geniş kitleler tarafından yaygın biçimde kullanılmaya başlanması ve yeni medya platformlarında kullanıcı kaynaklı içeriklerin artmasıyla birlikte nefret söylemi de farklı bir görünüm kazanmıştır. Şiddeti özendiren, ırkçı ve cinsiyetçi unsurlar barındıran, aşağılayıcı, düşmanlaştırıcı, kutuplaştırıcı ve ötekileştirici ifadeler içeren paylaşımlar, dijital mecralar aracılığıyla dolaşıma girerek çok daha kısa sürede ve çok daha geniş kitlelere ulaşabilmektedir (Kurt, 2019). Örneğin, son dönemde gerçekleşen bazı nefret temelli terör saldırılarının şüphelilerinin, nefret içerikli paylaşımlarla dolu kapsamlı bir sosyal medya geçmişine sahip oldukları görülmüştür. Bu durum, dijital medyanın radikalleşme süreçlerine katkıda bulunabileceğini düşündürmektedir (MacAvaney vd, 2109).

En önemli ve pozitif özellikleri arasında demokratik katılımı ve yurttaş hareketlerini canlandırmak olan dijital medya teknolojileri, aynı zamanda örgütlenmek ve yeni destekçiler kazanmak isteyen nefret temelli oluşumlar tarafından da kullanılabilir. Bu durumun yoğun bir biçimde yaşandığı alanların başında da çevrimiçi haber medyası gelmektedir. Haber siteleri ve dijital yayın platformları, yalnızca haber üretiminin değil aynı zamanda kullanıcı etkileşiminin de gerçekleştiği kritik bir mecradır. Okurların yorumlarını kolayca ifade edebilmesine olanak tanıyan çevrimiçi haber medyası hem demokratik katılımı teşvik eden hem de nefret ve ayrımcılığı kışkırtan içeriklerin görünürlük kazanabildiği çift yönlü bir alan olarak değerlendirilmektedir (Sabahçı, 2017; Öztürk, 2022).

Haber Sitelerinde Okur Yorumları ve Nefretin Etkileşimsel Boyutu

İnternet teknolojisiyle birlikte ortaya çıkan yeni gelişmeler ışığında geleneksel, tek yönlü habercilik anlayışı yerini günümüzde ağırlıklı etkileşim olanağı sunan, ses, görüntü ve metni bir arada sunan internet gazeteciliğine bırakmıştır. Çok büyük ölçekli haberlere, arşivlere, grafiklere, video ve ses kayıtlarına veya haberi tamamlayan diğer unsurlara internet sayesinde ulaşmak çok kolay bir hale gelmiştir (Tokgöz, 2003). İnternet gazeteciliği başlangıçta basılı gazetelerin içeriklerinin çevrimiçi ortama aktarılmasıyla ortaya çıkmıştır. Zamanla gazeteler dijitalle özgü içerikler üretmeye başlamış ve yayın anlayışları değişmiştir. Ardından geleneksel medyadan bağımsız internet gazeteleri ortaya çıkmış, dijital ortamın sunduğu olanaklarla daha esnek ve sınırlamaları aşan içerikler geliştirilmiştir. Bu süreçte geleneksel gazetecilik ortadan kalkmamış, dijitalleşmeyle birlikte dönüşerek varlığını sürdürmüştür (Aral, 2019).

Bakıldığında basılı gazetelerin haber güncellemeleri 24 saatlik zaman diliminde bir kez yapılabilirken internet ortamında yayın yapan kuruluşlar için bu durum, günün her saatinde, her dakikasında mümkün hale gelmiştir. Bununla birlikte haber siteleri internet üzerinden okurlarına ulaştığı için dünyanın her yerinden kolaylıkla takip edilebilmektedir. Haber sitelerine erişen kullanıcı sayısı ile yazılı basına ulaşan okur sayısı karşılaştırıldığında, internet haberciliğine erişimin çok daha yaygın olduğu net bir biçimde görülmektedir. Dijitalleşen gazetecilik zaman, mekân, maliyet ve coğrafi sınırlılıkları büyük ölçüde ortadan kaldırması nedeniyle daha özgür ve daha katılımcı, demokratik bir kamusal alan vadetmektedir (Korkmaz, 2009).

Nitekim dijitalleşme süreci, haberlerin yalnızca sunuluş biçimini değil, okurla kurulan ilişkinin de daha demokratik bir noktaya evrilmesine yol açmıştır (Akpınar, 2025). Bu demokratikleşme

iddiasının önemli göstergelerinden biri, internet haberciliğinde yayın süreçlerinin okur etkileşimine açık bir biçimde yapılandırılmış olmasıdır. Haber sitelerinde yorum yapma, içerik paylaşma ve geri bildirimde bulunma gibi olanaklar, iletişimi tek yönlü bir aktarım süreci olmaktan çıkararak karşılıklı etkileşime dayalı bir yapıya dönüştürmektedir (Deuze, 2003). Böylece okur, yalnızca pasif bir alıcı değil, haber dolaşımının ve anlam üretiminin aktif bir öznesi hâline gelmektedir. Dolayısıyla kullanıcı yorumları, demokratik katılımı teşvik etmek, haber sitesinin trafiğini yükseltmek ve marka bağlılığını güçlendirmek amacıyla dijital çağ gazeteciliğinin yaygın bir unsuru haline gelmiştir (Katsirea, 2024).

Madalyonun diğer yüzüne bakıldığında ise internet gazeteciliğinin sunduğu etkileşim ve katılım fırsatlarının her zaman demokratik ve kapsayıcı bir kamusal alan yaratmadığı göze çarpmaktadır. Bir yandan çoğulculuğu ve ifade özgürlüğünü genişletirken, diğer yandan okuyucu yorumları için açılan alan, düzenlenmemiş ve kontrolsüz söylem uygulamalarına da yol açabilmektedir. Zaman zaman toksik bir niteliğe bürünebilen bu etkileşim alanı nefret söylemlerini kamusal tartışma zemininin bir parçası hâline gelebilmektedir. Nefret ifadeleri hem haber platformlarının kurumsal yapısı hem de kullanıcı deneyimi açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. Buna karşın, kullanıcı yorumlarının etkin ve sürdürülebilir biçimde denetlenmesi meselesi hâlen tam anlamıyla çözüme kavuşturulabilmiş değildir (Zannettou vd., 2020).

Bu çerçevede haber metinlerinin altında yer verilen yorum bölümlerinin yeterli denetimden yoksun bırakılması çeşitli etik ve hukuki sorunları beraberinde getirmektedir. Özellikle haberle doğrudan ilişkili olsun ya da olmasın, kişilere yönelik suçlayıcı, aşağılayıcı ya da itham içeren nefret ifadelerinin doğrudan yayımlanması, ciddi hak ihlallerine yol açabilmektedir. Ağırlıkla nefret söylemi içeren bu tür içerikler, bireylerin ya da grupların kişilik haklarını zedelerken dijital kamusal alanın sorumluluk boyutunu da tartışmalı hâle getirmektedir. Birçok haber platformunda yer alan ve okur yorumlarının yalnızca kullanıcıların kişisel görüşlerini yansıttığını, site yönetiminin bu içeriklerden sorumlu tutulamayacağını belirten standart açıklamalar, hukuki sorumluluğu sınırlandırmaya yönelik bir girişim olarak okunabilir. Bununla birlikte, söz konusu ifadeler site yöneticileri ve editörlerin etik ve kamusal sorumluluğunu bütünüyle ortadan kaldırmamaktadır (Kara, 2025).

Diğer taraftan nefret içeren yorumlar, özellikle siyasi olarak kutuplaşmanın derin olduğu toplumlarda ve kutuplaştırıcı konular etrafında daha görünür hâle gelmektedir (Humprecht vd., 2020). İdeolojik ayrışmanın keskinleştiği ortamlarda ve dönemlerde, siyasi konular yalnızca düşünce farklılıklarını değil, kimlik eksenli karşıtlıkları da tetiklemektedir. Bu durum, özellikle sosyal medya ve haber platformlarındaki tartışmalarda, “öteki” olarak konumlandırılan kişi ya da grupların gayrimeşru, tehditkâr ya da ahlaki açıdan aşağı olarak nitelendirilmesine yol açan ifadelerin yaygınlaşmasına zemin hazırlamaktadır. Üstelik bu eğilim yalnızca siyasi içeriklerle sınırlı değildir; ekonomi, dış politika, polis-adliye, kültür-sanat, spor, magazin ve sağlık gibi hemen hemen tüm farklı haber kategorilerinde de benzer dışlayıcı ve kutuplaştırıcı yorumlara rastlanabilmektedir.

Öte yandan gerek çevrim içi haber platformlarında gerekse sosyal medya ortamlarında nefret ifadeleri içeren yorumların, pozitif içeriklere kıyasla daha yüksek etkileşim oranlarına ulaştığı görülmektedir. Nitekim Mathew ve arkadaşlarının (2018) yaptıkları araştırma, nefret söylemi barındıran içeriklerin platform içinde daha hızlı yayıldığını ve daha geniş kullanıcı ağlarına erişebildiğini ortaya koymaktadır. Aynı çalışma, nefret söylemi üreten kullanıcıların ağ yapıları incelendiğinde, bu hesapların kendi aralarında daha yoğun ve kümelenmiş bağlantılar kurma eğiliminde olduklarına da işaret etmektedir.

Genel olarak dijital medya kullanıcıları, özelde ise çevrimiçi haber platformu kullanıcıları gerçek kimlikleriyle ifade edemeyecekleri görüşlerini, anonim ya da sahte hesaplar üzerinden daha rahat biçimde dile getirebilmekte ve diğer kullanıcılarla kolaylıkla paylaşabilmektedir. Benzer eğilimlere sahip diğer anonim kullanıcıların sağladığı destek ve etkileşim ise bu söylemlerin görünürlüğünü

artırabilmektedir. Bu tür etkileşim mekanizmaları, kitle psikolojisi ve çevrim içi yankı odası dinamikleriyle birleştiğinde, nefret içerikli ifadelerin bir taraftan giderek daha radikalleşmesine diğer taraftan da normalleşmesine neden olabilmektedir (Özkır, 2023).

YÖNTEM

Bu çalışma, haber sitelerinde yer alan okur yorumlarında nefret dilinin hangi biçimlerde ortaya çıktığını ve hangi bağlamlarda yoğunlaştığını incelemeyi amaçlamaktadır. Dijital haber platformları, kullanıcıların yalnızca içerik tükettiği değil, aynı zamanda görüş bildirdiği ve diğer kullanıcılarla etkileşime girdiği alanlara dönüşmüştür. Haberciliğin büyük ölçüde gelenekselden dijital alana taşınması, içerik üreticileri ile okurlar arasındaki mesafeyi önemli ölçüde azaltmıştır. Günümüzde artık kitleler, haber içeriklerine daha ayrıntılı biçimde erişebilmekte ve görüşlerini eş zamanlı olarak paylaşma imkânı bulmaktadır (Ergeç & Zateri, 2017). Bu durum, yorum sayfalarını farklı ifade biçimlerinin görünür hâle geldiği bir alan hâline getirmiştir. Çalışma, bu alanlarda üretilen nefret içerikli ifadelerin niteliğini, yöneldiği hedefleri ve temel özelliklerini sistematik bir çerçevede analiz etmeyi hedeflemektedir.

Bu çalışmada, haberlerin altında yer alan yorumlardaki nefret ifadelerini saptamak amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi literatürde çoğunlukla, belirli değişkenler ve kategoriler çerçevesinde içeriğin sistematik ve nesnel biçimde incelenmesini sağlayan, bu sayede içerik hakkında sayısal betimlemeler yapmaya ve bu betimlemeler üzerinden çeşitli çıkarımlar geliştirmeye olanak tanıyan bir nicel araştırma yöntemi olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte bazı çalışmalarda içerik analizinin yalnızca nicel bir yöntem olmadığı, aynı zamanda nitel bir boyut da içerdiği ifade edilmektedir. Bu nitel boyut ise mesajın anlamına ve mesajı üreten kaynağın olası amaçlarına ilişkin yorumların yapılabilmesine imkân veren verilerin elde edilmesiyle ilişkilendirilmektedir (Aktaran: Balcı & Bekiroğlu, 2012).

Araştırmanın veri seti, Türkiye’de en çok okunan haber siteleri içinde yer alan Ensonhaber adlı haber sitesi üzerinden oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında incelenen Ensonhaber, yüksek ziyaretçi trafiğine sahip çevrimiçi haber platformlarından biridir. SimilarWeb’in Ocak 2026 verilerine göre site aylık yaklaşık 53,77 milyon ziyaretçi sayısına ulaşmıştır. Aynı veriler, platformun Türkiye genel sıralamasında 33’üncü, küresel ölçekte ise 1316’ncı sırada olduğunu göstermektedir. Ensonhaber’in takipçileri ağırlıkla (%86,65) mobil cihazlar üzerinden siteye ya da uygulamaya giriş yapmaktadır (SimilarWeb, 2026). Bu özellikleriyle Ensonhaber, yüksek erişim ve yoğun kullanıcı etkileşimi nedeniyle kullanıcı yorumlarının incelenmesi açısından uygun bir örneklem alanı oluşturmaktadır.

Ayrıca araştırmanın veri seti, 2026 yılı Ocak ayının başı (1 Ocak), ortası (16 Ocak) ve sonu (31 Ocak) olmak üzere üç farklı zaman dilimini kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Veriler, söz konusu tarihlerde Ensonhaber’de ana manşette yayımlanan haberlerden oluşmaktadır. Bu doğrultuda toplam 60 haber analiz birimi olarak belirlenmiştir. İlgili haber sitesinin okur yorumlarını ‘popüler’, ‘yeniden eskiye’ ve ‘eskiden yeniye’ biçiminde sıralaması baz alınarak her bir haber için en popüler beş yorum değerlendirmeye dâhil edilmiş ve buna göre araştırma toplam 300 yorum üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ana manşette yer alan ancak ilan ve reklam kategorisinde sayılan içerikler ile yorumlara kapatılmış haberler araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca analiz edilen yorumların altında yer alan cevap niteliğindeki yorumlar da kapsam dışında bırakılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen yorumlar, oluşturulan kodlama cetveli doğrultusunda kategorilere ayrılarak sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Kodlama cetveli, yorumun genel niteliğini (nefret söylemi, eleştirel/sert, nötr/bilgi verici ve olumlu/destekleyici), yorumun hangi haber bağlamında üretildiğini (iç siyaset, uluslararası gelişmeler, adli olay/suç, terör/güvenlik, spor, gündelik yaşam, magazin, ekonomi, meteorolojik gelişmeler), ifadenin yöneldiği özneyi (birey, grup ya da kurum) ve

grup hedef alındığında bunun hangi kimlik kategorisi üzerinden gerçekleştiğini kapsamaktadır. Ayrıca ötekileştirme biçimleri, “biz–onlar” ayrımı, genelleme kullanımı, baskın duygusal ton, argo ve küfür varlığı ile yorumların aldığı pozitif ve negatif etkileşim düzeyleri de kodlama cetvelinin kapsamına dâhil edilmiştir. Ayrıca çalışmada nefret söylemi, birey ya da grupları etnik köken, din, siyasal kimlik, cinsiyet/cinsel yönelim, sosyal statü veya benzeri kimlik özellikleri üzerinden hedef alan, aşağılayan, değersizleştiren, dışlayan, düşmanlaştıran ya da şiddet çağrısı içeren ifadeler olarak tanımlanmıştır. Kodlama sürecinde nefret söylemi yalnızca açık hakaret ve küfür ifadeleriyle sınırlı tutulmamış, aynı zamanda aşağılayıcı benzetmeler, insanlıktan çıkarma, suçlama, dışlama çağrıları ve genelleştirici olumsuz ifadeler de nefret söylemi kapsamında değerlendirilmiştir. Dolayısıyla bu çok boyutlu ölçek izleğinde nefret söyleminin yalnızca varlığının değil, hangi koşullarda ve nasıl yoğunlaştığının da keşfedilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla kodlama sürecine iletişim alanında uzman ikinci bir bağımsız kodlayıcı dâhil edilmiştir. Belirlenen örneklemden seçilen yorumlar her iki kodlayıcı tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiş ve kodlama sonuçları karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma sonucunda kodlayıcılar arası uyum oranının %95 olduğu tespit edilmiştir. Bu yüksek uyum düzeyi, kodlama cetvelinin ve analiz sürecinin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca kodlamanın tamamlanmasının ardından elde edilen veriler SPSS-22 istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans dağılımları ile değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla çapraz tablo (crosstab) analizinden yararlanılmıştır.

Bu araştırma kapsamında aşağıda yer alan üç temel soruya cevap aranmaktadır:

Araştırma Sorusu-1: Okur yorumlarında nefret dili hangi haber türlerinde ve konu bağlamlarında daha yoğun biçimde görülmektedir?

Araştırma Sorusu-2: Nefret dili en çok hangi öznelere (birey, grup, kurum) yönelmekte ve hedef alınan gruplar hangi kimlik kategorileri üzerinden tanımlanmaktadır?

Araştırma Sorusu-3: Nefret dili içeren yorumlarda ötekileştirme, genelleme, “biz–onlar” ayrımı ve belirli duygusal tonlar ne ölçüde kullanılmaktadır?

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular sunulmaktadır. Öncelikle incelenen tüm yorumlara (n=300) ilişkin temel dağılımlar ortaya konulmuş, ardından nefret söylemi içeren yorumların (n=84) çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Tablo 1
Yorumların Yayınlandığı Tarihe Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
01 Ocak 2026	100	33,3	33,3
16 Ocak 2026	100	33,3	66,7
31 Ocak 2026	100	33,3	100,0
Toplam	300	100,0	

Tablo 1’de, Ensonhaber adlı haber sitesinde 1 Ocak, 16 Ocak ve 31 Ocak 2026 tarihlerinde ana manşette yayımlanan haberlere ilişkin yorum sayılarının dağılımı gösterilmektedir. Araştırma kapsamında, Ocak 2026’nın ilk, orta ve son gününü temsil eden bu üç tarihte ana manşette yer alan haberlere ait her bir tarihten 100’er yorum olmak üzere toplam 300 haber yorumu analiz edilmiştir. Yorumlar tarihlere göre eşit dağılım göstermekte olup seçilen her bir gün toplam örneklem %33,3’ünü oluşturmaktadır.

Tablo 2
Yorum Yapılan Haberlerin Konularına Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
İç Siyaset	75	25,0	25,0
Adli Olay/Suç	50	16,7	41,7
Spor	45	15,0	56,7
Uluslararası Gelişmeler	40	13,3	70,0
Meteorolojik Gelişmeler	40	13,3	83,3
Gündelik Yaşam	15	5,0	88,3
Magazin	15	5,0	93,3
Ekonomi	15	5,0	98,3
Terör/Güvenlik	5	1,7	100,0
Toplam	300	100,0	

Tablo 2’de, yorum yapılan haberlerin (n=300) konularına göre dağılımı gösterilmektedir. Bulgulara göre en fazla yorum yapılan kategori “iç siyaset” olup toplam yorumların %25,0’ini oluşturmaktadır. Bunu %16,7 ile “adli olay/suç” ve %15,0 ile “spor” kategorileri izlemektedir. “Uluslararası gelişmeler” ve “meteorolojik gelişmeler”e ilişkin haber yorumları %13,3 oranında temsil edilmektedir. “Gündelik yaşam”, “magazin” ve “ekonomi” kategorilerinin her biri ise %5,0 oranına sahiptir. En düşük oran ise %1,7 ile “terör/güvenlik” kategorisinde görülmektedir. Genel dağılım, yorumların yarısından daha fazlasının (n=160) iç siyaset, adli olay/suç ve spor temalı haberlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 3
Yorumların Genel Niteliğine Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Eleştirel/Sert	175	58,3	58,3
Nefret Söylemi	84	28,0	86,3
Olumlu/Destekleyici	24	8,0	94,3
Nötr/Bilgi Verici	17	5,7	100,0
Toplam	300	100,0	

Tablo 3’te, incelenen haber içeriklerine getirilen yorumların hangi kategorilerde olduğunu gösterilmektedir. Buna göre haber yorumlarının (n=300) en çok “eleştirel/sert” (%58,3) ve “nefret söylemi” içeren bir nitelikte olduğu dikkat çekmektedir. Buna karşılık “olumlu/destekleyici” kategorisindeki yorumlar %8, “nötr/bilgi verici” yorumlar ise %5,7 oranında bulgulanmıştır. Dolayısıyla yapılan yorumların çok büyük bir oranda (%86,3) gerilim içeren negatif bir tonda olduğu göze çarpmaktadır. Buradan hareketle, toplumda hali hazırda mevcut olan siyasal, kültürel ve ideolojik gerginliğin dijital medya ortamlara da önemli ölçüde yansıdığı söylenebilir.

Özellikle her dört yorumdan birinin nefret söylemi içeren bir nitelikte olması üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir noktadır. Kutuplaşmış toplumsal dinamiklerin yarattığı fay hatlarından beslenen nefret odaklı yorum alanları, giderek kolektif öfkenin, kimlik temelli çatışmaların ve karşıtlıkların yeniden üretildiği gerilimli fay hatlarına dönüşmektedir. Dolayısıyla nefret söyleminin temel kaynağının medyadan daha ziyade toplumdaki ideolojik ve kültürel yapıların olduğu söylenebilir. Bununla birlikte bu söylemi geleneksel medya yeniden üretip yaygınlaştırırken, yeni medya teknolojik yapısı ve kullanıcıların içerik üretmesine imkân tanıyan özellikleri sayesinde nefret söyleminin daha hızlı yayılmasına ve zamanla normalleşmesine katkıda bulunmaktadır (Vardal, 2015).

Tablo 4

Nefret Söylemi İçeren Yorumların Hedef Aldığı Özneye Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Grup	62	73,8	73,8
Birey	13	15,5	89,3
Kurum	9	10,7	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 4'e bakıldığında, nefret söylemi içeren yorumların büyük ölçüde grupları hedef aldığı görülmektedir. Verilere göre nefret söylemi içeren 84 yorumun %73,8'si gruplara, %15,5'i bireylere, %10,7'si ise kurumlara yöneliktir. Bu dağılım, nefret söyleminin çoğunlukla kolektif kimlikler üzerinden üretildiğini göstermektedir. Grup hedefli nefret söyleminin yüksek olması, yorumlarda bireysel eleştiriden ziyade belirli toplumsal kesimlerin, kimliklerin veya aidiyetlerin genellenerek hedef alındığını ortaya koymaktadır. Wiessmann'ın (2015) da ifade ettiği gibi nefret söylemi, doğrudan iftira veya kişisel hedef almayı içermez; aksine, genellikle genellemeler ve toplu klişeleştirme yoluyla grupların şeytanlaştırılmasına dayanmaktadır.

Tablo 5

Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Hedef Alınan Grubun Kimliğine Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Siyasal Kimlik	27	32,1	32,1
Spor Taraftarlığı/Kulüp Kimliği	19	22,6	54,7
Suç / Radikal Örgüt Kimliği	11	13,1	67,8
Dini	7	8,3	76,1
Etnik	6	7,1	83,2
Mesleki/Sosyal Statü	6	7,1	90,3
Cinsiyet	5	6,0	96,3
Sivil Toplum / Aktivist Kimliği	3	3,7	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 5 incelendiğinde, nefret söyleminin en çok “siyasi kimlik” (%32,1) ve “spor taraftarlığı ve kulüp kimliği” (%22,6) üzerinden üretildiği dikkat çekmektedir. Bu dağılım, nefret söyleminin yorum alanlarında daha çok politik ve aidiyet temelli kimlikler üzerinden üretildiğini göstermektedir. Özellikle siyasi kimliğe yönelik ötekileştirmenin en yüksek orana sahip olması, çevrimiçi tartışmalarda politik kutuplaşmanın yorumlara da yansıdığını düşündürmektedir. Kullanıcılar, karşıt gördükleri siyasi kimlikleri çoğu zaman sert ve dışlayıcı ifadelerle hedef alabilmektedir. Benzer şekilde yorumlarda spor taraftarlığı üzerinden kurulan nefret söyleminin yüksek olması da kayda değer bir bulgudur. Spor rekabetinin doğası gereği oluşan taraftar karşıtlığı, dijital ortamlarda zaman zaman hakaret ve düşmanca söylemlere dönüşebilmektedir. Bu durum, yorum alanlarının yalnızca görüş paylaşımının yapıldığı bir yer olmaktan çıkarak farklı kimliklerin karşı karşıya geldiği ve gerilimin kolayca yükseldiği bir alan haline gelebildiğini göstermektedir.

Tablo 6

Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Biz ve Onlar İnşasının Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Örtük	41	48,8	48,8
Açık	32	38,1	86,9
Yok	11	13,1	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 6’da nefret söylemi içeren yorumlarda “biz ve onlar” şeklinde kurulan ötekileştirici söylemin dağılımı gösterilmektedir. Bulgulara göre nefret söylemi içeren yorumların (n=84) büyük bir bölümünde (%86,9) bu tür bir karşıtlık kurulmuştur. Bu karşıtlığın %48,8’inin örtük, %38,1’inin ise açık biçimde ifade edildiği görülmektedir. Buna karşılık yorumların %13,1’inde “biz ve onlar” ayrımına dayalı bir söyleme rastlanmamıştır. Sonuçlar, yorumlarda tarafların çoğu zaman karşıt kimlikler üzerinden konumlandırıldığını ve söylemin “biz” ve “onlar” ayrımı etrafında şekillendiğini göstermektedir. Nitekim dijital medyada nefret söylemini açıklayan çalışmalar, grup içi kimliğe yönelik algılanan tehditlere de dikkat çekmektedir. Örneğin sosyal kimlik teorisi, bireylerin grup sınırlarını güçlendirmek ve öz saygılarını artırmak amacıyla kendi gruplarının olumlu imajını korumaya çalışırken, dış grupların olumsuz özelliklerini vurgulama eğilimi gösterebildiklerini öne sürmektedir (Kentmen-Cin, 2025). Dolayısıyla bir gruba yönelik güçlü aidiyet duygusu, ötekinin inşası üzerinden grup kimliğini pekiştirmekte ve bu durum karşıt gruplara yönelik saldırgan ve dışlayıcı söylemlerin üretilmesine zemin hazırlayabilmektedir.

Tablo 7*Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Genelleme Kullanımının Dağılımı*

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Var	64	76,2	76,2
Yok	20	23,8	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 7’ye göre, nefret söylemi içeren yorumların önemli bir kısmında genelleme kullanımının bulunduğu görülmektedir. Buna göre incelenen 84 yorumun 64’ünde (%76,2) genelleme yapılırken, yalnızca 20 yorumda (%23,8) genelleme kullanılmamıştır. Bu bulgu, nefret söylemi içeren yorumların büyük ölçüde bireysel olay ya da kişilerden ziyade belirli bir grup hakkında genelleme ifadeleri üzerinden kurulduğunu göstermektedir. Negatif bir davranışın bireyden hareketle o kişinin ait olduğu düşünülen geniş toplumsal kesimlere mal edilmesi şeklinde tanımlanabilecek genelleme kullanımı, nefret söyleminin temel özelliklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda söz konusu geniş toplumsal kesimler çoğunlukla etnik aidiyet, dini kimlik, mültecilik durumu ya da siyasi-ideolojik kimlik gibi kategoriler üzerinden şekillenebilmektedir (Özkır, 2023).

Tablo 8*Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Duygusal Tonun Dağılımı*

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Öfke	50	59,5	59,5
Aşağılama	21	25,0	84,5
Alay/İroni	12	14,3	98,8
Korku/Kaygı	1	1,2	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 8’e göre, nefret söylemi içeren yorumlarda en baskın duygusal tonun öfke olduğu görülmektedir. İncelenen 84 yorumun %59,5’i “öfke” içeren ifadelerden oluşmaktadır. Bu bulgu, nefret söyleminin çoğu zaman yoğun bir kızgınlık ve tepki duygusu üzerinden üretildiğini göstermektedir. Ayrıca nefret söylemi içeren yorumların dörtte biri (n=21) ise “aşağılama” duygusal tonuna sahiptir. Bu durum, nefret söyleminin yalnızca öfke temelli bir tepkiyi değil, aynı zamanda hedef alınan grubu küçük düşürmeye ve değersizleştirmeye yönelik bir söylem biçimini de içerdiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla öfke ve aşağılama ifadelerinin yüksek oranı, nefret söylemi içeren yorumların çoğunlukla karşıt grubu değersizleştiren ve saldırgan bir duygusal ton üzerinden üretildiğini göstermektedir.

Tablo 9

Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Küfür ve Argo Kullanımının Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Toplamlı Yüzde
Var	47	56,0	56,0
Yok	37	44,0	100,0
Toplam	84	100,0	

Tablo 9, nefret söylemi içeren yorumlarda küfür ve argo ifadelerinin yüzdelik dağılımını göstermektedir. Buna göre söz konusu yorumların %56'sında küfür ve argo ifadeler kullanılırken, %44'ünde bu tür ifadeler yer verilmemiştir. Bu durum, nefret söylemi içeren yorumların önemli bir bölümünde saldırgan ve kaba dil kullanımının yaygın olduğunu göstermektedir. Kişilerin gerçek hayatta dile getirdiklerinde hukuki ya da toplumsal yaptırımlarla karşılaşabilecekleri ifadeleri, internet haber sitelerinin yorum alanlarında daha rahat biçimde kullanabilmeleri dikkat çekici bir durumdur. Özellikle sanal medyanın sağladığı görece anonimlik ve denetimin sınırlı olması, bazı kullanıcıların daha sert ve saldırgan bir dil benimsemesine zemin hazırlayabilmektedir (İli, 2025). Bunun yanı sıra kullanıcıların, haber sitesinin filtreleme sistemlerine takılmamak amacıyla küfür içeren kelimelerde bazı harfleri değiştirerek veya sanal dünyanın jargonunda birçok kişinin anlayabileceği kısaltmalarla vermek istedikleri argo veya müstahcen mesajı kolaylıkla paylaşabildikleri görülmektedir. Bu durum, dijital ortamlarda nefret söylemi ve saldırgan dilin denetlenmesini güçleştiren önemli bir unsur olarak değerlendirilebilir. Bunun bir yansıması olarak da günümüzde birçok haber sitesi öncesinde kullanıcı yorumlarına yer veriyorken artık bu alanları kapatma yoluna gitmeyi tercih etmiştir.

Tablo 10

Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Pozitif ve Negatif Etkileşimlerin Ortalama Düzeyleri

	Sayı	Min.	Max.	Mean	Std. Deviation
Pozitif Etkileşim	84	6,00	362,00	63,6905	59,64008
Negatif Etkileşim	72	,00	64,00	11,0000	12,84359

Tablo 10'da nefret söylemi içeren yorumlarda pozitif ve negatif etkileşimlerin ortalama düzeyleri gösterilmektedir. Veriler incelendiğinde nefret söylemine sahip yorumlarda pozitif etkileşimlerin negatif etkileşimlere kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre pozitif etkileşimlerin ortalaması 63,69 olarak hesaplanırken, negatif etkileşimlerin ortalaması 11,00 olarak belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle nefret söylemi içeren yorumların kullanıcılar tarafından görece daha fazla beğeni aldığına işaret etmektedir. Bulgulardan hareketle çarpıcı bir örnek vermek gerekirse, nefret söylemi içeren bir yorumun en yüksek beğeni sayısının 362'ye ulaştığı dikkat çekmiştir.

Tablo 11*Yorumun Genel Niteliğinin Haber Konularına Göre Dağılımı*

	Yorum Yapılan Haberin Konusu									Toplam
	İç Siyaset	Uluslararası Gelişmeler	Adli Olay/Suç	Terör/Güvenlik	Spor	Gündelik Yaşam	Magazin	Ekonomi	Meteorolojik Gelişmeler	
Nefret Söylemi	17 20,2%	16 19,0%	18 21,4%	3 3,6%	15 17,9%	5 6,0%	2 2,4%	3 3,6%	5 6,0%	84 100,0%
Eleştirel / Sert	52 29,7%	15 8,6%	25 14,3%	2 1,1%	29 16,6%	9 5,1%	8 4,6%	9 5,1%	26 14,9%	175 100,0%
Nötr / Bilgi Verici	1 5,9%	3 17,6%	1 5,9%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	4 23,5%	1 5,9%	7 41,2%	17 100,0%
Olumlu/ Destekleyici	5 20,8%	6 25,0%	6 25,0%	0 0,0%	1 4,2%	1 4,2%	1 4,2%	2 8,3%	2 8,3%	24 100,0%
Toplam	75 25,0%	40 13,3%	50 16,7%	5 1,7%	45 15,0%	15 5,0%	15 5,0%	15 5,0%	40 13,3%	300 100,0%

Tablo 11’de yorumların genel niteliğinin haber konusuna göre dağılımı gösterilmektedir (n=300). Bulgulara göre nefret söylemi içeren yorumlar (n=84) en yüksek oranda adli olay/suç (%21,4), iç siyaset (%20,2) ve uluslararası gelişmeler (%19,0) haberlerinde yoğunlaşmaktadır. Spor haberlerinde de nefret söylemi oranı (%17,9) dikkat çekici düzeydedir. Buna karşılık terör/güvenlik (%3,6) ve magazin (%2,4) içerikli haberlerde nefret söylemi daha sınırlı görünmektedir.

Eleştirel/sert yorumlar (n=175) en fazla iç siyaset (%29,7) haberlerinde ortaya çıkmıştır. Bunu spor (%16,6) ve adli olay/suç (%14,3) haberleri izlemektedir. Meteorolojik gelişmeler (%14,9) kategorisindeki oran da görece yüksektir. Nötr/bilgi verici yorumlar (n=17) ise en çok meteorolojik gelişmeler (%41,2) ve magazin (%23,5) haberlerinde görülmektedir. Bu bulgu, bu haber türlerinde duygusal yoğunluk yerine bilgi paylaşımı ve gündelik yorumların daha baskın olduğunu göstermektedir. Olumlu/destekleyici yorumlar (n=24) da en yüksek oranda uluslararası gelişmeler (%25,0) ve adli olay/suç (%25,0) haberlerinde görülmüştür. Terör/güvenlik haberlerinde ise olumlu veya destekleyici yorum saptanmamıştır.

Toplam dağılıma bakıldığında yorumların en fazla iç siyaset (%25,0), adli olay/suç (%16,7) ve spor (%15,0) haberleri altında toplandığı görülmektedir. Bu durum, siyasal ve adli içeriklerin kullanıcı etkileşimi açısından daha fazla duygusal ve polemik üretme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, siyasal ve adli içeriklerin hem nefret söylemi hem de sert eleştiri içeren yorumların üretiminde belirleyici bir alan oluşturduğu söylenebilir. Buna karşılık meteorolojik gelişmeler ve magazin içeriklerine yönelik yorumların ise daha nötr ya da düşük yoğunluklu söylem ürettiği söylenebilir.

Tablo 12*Argo ve Küfür Kullanımının Nefret Söylemi İçeren Yorumlarda Hedef Alınan Grup Kimliğine Göre Dağılımı*

		Nefret Söyleminde Hedef Alınan Grubun Kimliği								
		Etnik	Dini	Siyasal Kimlik	Cinsiyet	Mesleki Sosyal Statü	Spor Taraftarlığı /Kulüp Kimliği	Suç / Radikal Örgüt Kimliği	Sivil Toplum / Aktivist Kimliği	
Argo ve Küfür Kullanımı	Var	3	4	14	2	4	12	6	2	47
		6,4%	8,5%	29,8%	4,3%	8,5%	25,5%	12,8%	4,3%	100,0%
	Yok	3	3	13	3	2	7	5	1	37
		8,1%	8,1%	35,1%	8,1%	5,4%	18,9%	13,5%	2,7%	100,0%
Toplam		6	7	27	5	6	19	11	3	84
		7,1%	8,3%	32,1%	6,0%	7,1%	22,6%	13,1%	3,6%	100,0%

Tablo 12’de nefret söylemi içeren yorumlarda argo ve küfür kullanımının, hedef alınan grup kimliğine göre dağılımı gösterilmektedir. Bulgulara göre argo ve küfür kullanılan yorumların (n=47) en fazla siyasal kimlik (%29,8) ve spor taraftarlığı/kulüp kimliği (%25,5) hedef alınarak üretildiği görülmektedir. Bu iki kategori, argo ve küfürlü nefret söyleminin en yoğunlaştığı alanlar olarak dikkat çekmektedir. Özellikle siyasal kimliğe yönelik nefret söyleminde dilin daha saldırgan ve sert bir biçimde kurulduğu söylenebilir. Genel olarak değerlendirildiğinde, siyasal ve sportif kimliklerin toplumsal kutuplaşma ve grup aidiyeti bağlamında daha yoğun bir duygusal mobilizasyon yarattığı dikkat çekmektedir. Bu nedenle, argo ve küfür kullanımının da bu gerilimli alanlarda daha belirgin hale geldiği söylenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

İnternet haberciliği, gelişmeleri saniyeler içinde geniş kitlelere ulaştırabilmesi sayesinde geleneksel medyanın zaman sınırlılıklarını büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Aynı zamanda bilginin daha erişilebilir ve yaygın hâle gelmesine katkı sağlayarak haberin dolaşımını hızlandırmıştır. Multimedya öğeleriyle desteklenen bu dijital yapı, haberin yalnızca metin olarak okunmasının ötesine geçmesini sağlayarak görsel ve işitsel unsurlarla zenginleşmesine imkân tanımıştır. Bununla birlikte, yorum alanları ve geri bildirim mekanizmaları aracılığıyla okuyucuların haber üretim sürecine dolaylı biçimde katılabilmesi, internet haberciliğini daha etkileşimli bir iletişim ortamına dönüştürmüştür. Ne var ki internet haberciliğinin sunduğu bu etkileşimli yapı, her zaman olumlu sonuçlar doğurmamıştır. Yorum alanlarında kullanıcı etkileşiminin artması, bazı durumlarda nefret söylemi ve ötekileştirici ifadelerin dolaşıma girmesine de zemin hazırlamıştır.

Türkiye’nin en çok takip edilen dijital haber platformlarından biri olan Ensonhaber örneğinde gerçekleştirilen bu çalışmada, nefret söyleminin izleri okur yorumlarında aranmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda, 2016 yılı Ocak ayının ilk, orta ve son günlerinde ana manşette yer alan toplam 60 habere yapılmış 300 kullanıcı yorumu içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre incelenen yorumların önemli bir bölümünün (%86,3) nefret söylemi veya eleştirel-sert ifade kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir. Bu durum, haber sitelerindeki yorum alanlarının yalnızca görüşlerin paylaşıldığı katılımcı platformlar olmadığına işaret etmektedir. Normatif olarak kullanıcıları, geleneksel medyanın pasif izleyici konumundan çıkartıp daha aktif bir konuma yerleştirmesi beklenen bu platformların uygulamaya bakıldığında, toplumda var olan gerilimlerin ve kutuplaşmanın açık biçimde görünür hâle geldiği iletişim alanları haline dönüştüğü görülmektedir. Zannettou ve arkadaşlarının (2020) ifadesiyle toksik söylemin ve nefret söyleminin haberlerin yorum köşelerinde daha kolay üretilmesinde ve yayılmasında büyük oranda dijital ortamın anonimlik, hızlı etkileşim ve denetimin sınırlı olması gibi özellikleri yatmaktadır.

Elde edilen bulgular, nefret söyleminin özellikle çatışma ve gerilim potansiyeli taşıyan haber konularında daha görünür hâle geldiğini göstermektedir. Suç, siyaset, spor ve uluslararası gelişmeler gibi kamusal tartışmanın yoğunlaştığı alanlarda kullanıcı yorumlarında daha sert, kutuplaştırıcı ve dışlayıcı ifadelerin üretilebildiği görülmektedir. Özellikle polis-adliye haberleri olarak ifade edilen suç haberlerinin toplumda güçlü bir karşılık bulması ve medya kuruluşlarının ekonomi politiği bağlamında bu ilgiye kayıtsız kalmamaları, söz konusu alanda yoğun bir haber üretiminin gerçekleşmesine yol açmaktadır. Bununla birlikte, suç haberlerinin sunumunda sıklıkla dikkat çekiciliği ve tıklanma oranını artırmaya yönelik kışkırtıcı bir dilin tercih edilmesi, kullanıcı yorumlarının tonunu da etkileyebilmektedir. Bu durum, haber içeriğinin konusu ve sunum biçimi ile kullanıcıların yorum üretme pratikleri arasında dikkate değer bir ilişki olabileceğine işaret etmektedir.

Araştırma bulguları içinde dikkat çeken bir başka nokta da nefret söylemi içeren yorumların ağırlıklı olarak belirli grupları hedef alması ve genellemeler içermesidir. Bu bulgular, nefret içerikli yorumların çoğunlukla belirli toplumsal gruplara yönelik genelleyici ifadeler üzerinden kurgulandığına işaret etmektedir. Nitekim nefret söylemi, çoğu zaman belirli grupların kültürel özelliklerini ve dünya görüşlerini stereotipleştiren ifadeler aracılığıyla üretilmekte ve “öteki” olarak kodlanan gruplar ayrımcı söylemlere maruz kalabilmektedir (Ayansola, 2021). Söylemlerin kutuplaştırıcı niteliği dikkate alındığında, grup aidiyetlerinin keskin biçimde yeniden üretildiği ve karşıt grupların olumsuz özelliklerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Çalışmada kullanıcı yorumlarında gözlenen genelleyici ve stereotipleştirici söylemler, Özkır’ın (2023) internet gazetelerinde nefret söylemini “abartma-genelleme” kategorisi altında değerlendirdiği bulgularla paralellik göstermektedir. Bu bulgulardan hareketle, genel olarak dijital medyanın, özelden ise internet haber medyasının katılımcı, demokratik ve etkileşimli yapısının zaman zaman nefret söylemi ve kutuplaştırıcı söylemlerin dolaşıma girmesine zemin hazırladığı söylenebilir.

Araştırma bulguları, nefret söylemi içeren yorumlarda iki duygusal tonun belirgin biçimde öne çıktığını göstermektedir. Bu yorumlarda en baskın duygu öfke olurken, bunu çoğu zaman aşağılayıcı bir tonun izlediği görülmektedir. Başka bir deyişle, kullanıcıların tepkilerini yalnızca kızgınlıkla değil, karşı tarafı değersizleştiren bir dil aracılığıyla ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Bu dilsel sertliğe çoğu zaman küfür, argo ve müstehcen ifadelerin de eşlik ettiği dikkat çekmektedir. Bununla birlikte nefret söylemi içeren yorumların diğer yorumlara kıyasla daha fazla etkileşim alması, bu tür içeriklerin yorum alanlarında yalnızca üretilmekle kalmadığını, aynı zamanda başka kullanıcılar tarafından tasdik edildiğini göstermektedir. Bu durum, benzer görüşlere sahip kullanıcıların birbirlerinin söylemlerini destekleyerek güçlendirdiği ve karşıt görüşlerin giderek daha az görünür hâle geldiği yankı odası etkisi ile ilişkili olarak değerlendirilebilir.

Küfür, argo ve benzeri ifadelerin yaygınlaşması nedeniyle birçok haber sitesinde yorum alanlarının kapatıldığı ya da ciddi biçimde sınırlandırıldığı görülmektedir. Bu tür uygulamalar çoğu zaman olası hukuki sorumluluklardan kaçınma amacıyla tercih edilmektedir. Ancak demokratik toplumlarda bireylerin görüşlerini ifade edebileceği ve kamusal tartışmalara katılabileceği mecralar olarak yorum alanları önemli bir işlev üstlenmektedir. Dolayısıyla söz konusu alanları tamamen kapatmak yerine, demokratik tartışma kültürünü destekleyecek biçimde düzenlenmesi ve bu alanlarda etik standartların geliştirilmesi daha yapıcı bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda yorum alanları, uygun düzenlemeler ve denetim mekanizmalarıyla demokrasinin ve ifade özgürlüğünün gelişimine katkı sunabilecek bir kamusal tartışma ortamına dönüştürülebilir (Ergeç & Zateri, 2017).

Sonuç olarak, bu araştırmanın bulgularından hareketle gelecekte yapılacak çalışmalar için bazı önerilerde bulunmak mümkündür. Öncelikle benzer çalışmaların farklı internet haber sitelerini kapsayacak biçimde genişletilmesi, farklı yayın politikalarına ve okur profillerine sahip platformlarda nefret söyleminin nasıl ortaya çıktığı karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Böylece yorum alanlarında üretilen söylemlerin yalnızca kullanıcı davranışlarıyla değil, aynı zamanda haber sitelerinin editöryal tercihleri ve platform yapılarıyla nasıl ilişkilendiği daha açık biçimde ortaya konulabilir. Bunun yanı sıra nicel yöntemle dayalı çalışmalarla doğrudan kullanıcıların görüş ve deneyimlerine odaklanılması da özgün bir katkı sunabilir. Ayrıca eleştirel söylem analizi üzerinden gerçekleştirilecek araştırmalarla da internet haber sitelerinde yer alan haberlerin dilinin ve söylemsel çerçevesinin yorumlarda ortaya çıkan söylemleri ne ölçüde etkilediği saptanarak literatüre önemli ve güçlü katkılar sağlanabilir.

Etik Beyan

Bu çalışma için etik beyan bulunmamaktadır.

Etik Kurul Onayı

Bu çalışma için etik kurul kararı gerekmemektedir.

Finansman

Çalışma herhangi bir finansal destek almamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

REFERANSLAR

- Akpınar, İ. (2025). Dijital haber sitelerinin kullanıcı etkileşimi ve arayüz analizi: “Ensonhaber” sitesi örneği. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 211–236. <https://doi.org/10.56597/kausbed.1592352>
- Aral, E. (2019). Yeni bir haber mecrası olarak internet gazeteciliği: Facebook ve Twitter kullanımları üzerine bir araştırma. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 153–175. <https://izlik.org/JA48BN86UR>
- Ayansola, A. O. (2021). Hate speech and the expression of stereotypes as products of social cognition in Nigeria. *Critical Approaches to Discourse Analysis across Disciplines*, 13(2), 1–17.
- Ayhan, A., & Kükrer Aydın, Ö. (2015). İnternet gazetelerindeki okur yorumlarına yönelik bir analiz (Özgecan Aslan cinayeti örneği). *Global Media Journal TR Edition*, 6(11), 75–89.
- Balcı, Ş., & Bekiroğlu, O. (2012). İçerikten anlama giden bir tünel olarak içerik çözümlemesi: 2011 genel seçimlerinde AK Parti TV reklamları üzerine bir araştırma. In Ö. Güllüoğlu (Ed.), *İletişim bilimlerinde araştırma yöntemleri: Görsel metin çözümleme* (ss. 268–323). Ütopya Yayınları.
- Demirbaş, T. (2017). Nefret söylemi ve nefret suçları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(Özel Sayı), 2693–2701.
- Deuze, M. (2003). The web and its journalism: Considering the consequences of different types of news media online. *New Media & Society*, 5(2), 203–230.
- Duman, Ö. D. (2024). Dijital medyada nefret söylemi: “6284 sayılı kanun” örneği. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 7(2), 603–627. <https://doi.org/10.33708/ktc.1503165>
- Ergeç, N. E., & Zateri, İ. (2017). Çevrimiçi okur yorumlarının yarattığı alanın kamusal/iletişim alanı olarak incelenmesi. *Öneri Dergisi*, 12(48), 269–289. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.vi.331675>
- Humphrecht, E., Hellmueller, L., & Lischka, J. A. (2020). Hostile emotions in news comments: A cross-national analysis of Facebook discussions. *Social Media + Society*, 6(1), 1–12. <https://doi.org/10.1177/2056305120912481>
- İli, B. (2025). Yeni medyada nefret söylemleri: İnternet haberciliğinde kullanıcı yorumlarına yönelik bir içerik analizi. *KİLAD*, 26, 127–147. <https://izlik.org/JA48YD84GY>
- Kara, M. (2025). *Türkiye’de internet haberciliği*. Eğitim Yayınevi.
- Katsirea, I. (2024). Holding online news websites liable for user comments. In *Press freedom and regulation in a digital era: A comparative study* (pp. 175–204). Oxford University Press.
- Kentmen-Cin, Ç. (2025). Hate speech on social media: A systemic narrative review of political science contributions. *Social Sciences*, 14(10), 610. <https://doi.org/10.3390/socsci14100610>
- Kilvington, D. (2021). The virtual stages of hate: Using Goffman’s work to conceptualise the motivations for online hate. *Media, Culture & Society*, 43(2), 256–272. <https://doi.org/10.1177/0163443720972318>
- Korkmaz, A. (2009). İnternet gazeteciliğinin kamuoyu oluşumuna etkisi. *Erciyes İletişim*, 6, 6–19.
- Kurt, G. (2019). Yeni medyada nefret söylemi: YouTube’da Suriyeli mültecilere karşı üretilen nefret söylemi üzerine bir araştırma. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 5(1), 1–20. <https://doi.org/10.34137/jilses.490129>

- MacAvaney, S., Yao, H.-R., Yang, E., Russell, K., Goharian, N., & Frieder, O. (2019). Hate speech detection: Challenges and solutions. *PLOS ONE*, 14(8), e0221152. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0221152>
- Madriaza, P., Hassan, G., Brouillette-Alarie, S., Njingouo Mounchingam, A., Durocher-Corfa, L., Borokhovski, E., Pickup, D., & Paillé, S. (2025). Exposure to hate in online and traditional media: A systematic review and meta-analysis of the impact of this exposure on individuals and communities. *Campbell Systematic Reviews*, 21, e70018. <https://doi.org/10.1002/cl2.70018>
- Mathew, B., Dutt, R., Goyal, P., & Mukherjee, A. (2018). Spread of hate speech in online social media. *arXiv*. <https://arxiv.org/abs/1812.01693>
- Navarro, J. I., Marchena, E., & Menacho, I. (2013). The psychology of hatred. *The Open Criminology Journal*, 6, 10–17. <https://doi.org/10.2174/1874917801306010010>
- Özkır, Y. (2023). *İnternet gazetelerinde nefret söylemi*. Türkiye Araştırmaları Vakfı Yayınları 2526.
- Öztekin, H. (2015). Yeni medyada nefret söylemi: Ekşi Sözlük örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(38), 925–936. [10.17719/jisr.20153813698](https://doi.org/10.17719/jisr.20153813698)
- Öztürk, F. E. (2022). Çevrimiçi okur yorumlarında Suriyeli sığınmacılara yönelik nefret söylemi: Altındağ örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 508–530. <https://izlik.org/JA37BC53WZ>
- Sabahçı, B. (2022). İnternet haberlerinde nefret ve ayrımcı söylemler: Örnek olaylarla içerik analizi. *Electronic Elektronik Cumhuriyet İletişim Dergisi*, 4(2), 22–32. <https://doi.org/10.54089/ecider.1169785>
- Similarweb. (2026). https://pro.similarweb.com/#/digitalsuite/websiteanalysis/overview/website-performance/*999/1m?webSource=Total&key=ensohaber.com 10.02.2026 (Erişim Tarihi)
- Sonni, A. F. (2025). AI-based disinformation and hate speech amplification: Analysis of Indonesia's digital media ecosystem. *Frontiers in Communication*, 10, 1603534. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2025.1603534>
- Tokgöz, O. (2003). *Temel gazetecilik* (5. baskı). İmge Kitabevi.
- Vardal, Z. B. (2015). Nefret söylemi ve yeni medya. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 132–153.
- Vehovar, V., & Jontes, D. (2021). Hateful and other negative communication in online commenting environments: Content, structure and targets. *Acta Informatica Pragensia*, 10(3), 257–274. <https://doi.org/10.18267/j.aip.165>
- Weber, A. (2009). *Nefret söylemi el kitabı* (M. Çulhaoğlu, Çev.). Avrupa Konseyi Yayınları.
- Wiessmann, J. (2025). *Hate speech: A contextual framework for India and the South Asian region*. Center for the Study of Organized Hate. <https://www.csohate.org/2025/03/15/hate-speech-south-asia/>
- Zannettou, S., ElSherief, M., Belding, E., Nilizadeh, S., & Stringhini, G. (2020). Measuring and characterizing hate speech on news websites. *arXiv*. <https://arxiv.org/abs/2005.07926>

EXTENDED ABSTRACT

Like any societal transformation, the effects of digitalization on journalism can be evaluated from a dual perspective. This process has redefined not only the way news circulates but also the relationship citizens have with public issues. Individuals have moved from being passive consumers of news to actors who can express opinions, criticize, and participate in current events. In this respect, digital news environments have the potential to create a communication climate where freedom of expression expands, the voices of different social groups become visible, and public participation is moved to a more horizontal level. However, this participatory structure does not always operate in accordance with the principles of democratic deliberation. User comment sections can sometimes move away from being pluralistic discussion spaces and become platforms where exclusionary, polarizing, and hateful discourses circulate. This situation has transformed comment pages into a space where different forms of expression become visible. This study aims to analyse the nature, targets, and fundamental characteristics of hate speech comments produced in these areas within a systematic framework.

This study used content analysis to identify hate speech in news commentary. The research dataset was created to cover three different time periods in 2026: early January (January 1), mid-January (January 16), and late January (January 31). The data consists of news articles published on the main headline of Ensonhaber during these dates. Accordingly, a total of 60 news articles were selected as analysis units. Based on the ranking of reader comments on the relevant news site as ‘popular’, ‘newest to oldest’, and ‘oldest to newest’, the five most popular comments for each news article were included in the evaluation, and the research was conducted on a total of 300 comments. Content that appeared on the main headline but was categorized as advertisements and news articles with comments disabled were excluded from the scope of the research. In addition, the reply comments under the analysed comments were also excluded.

The comments examined within the sample were systematically evaluated by categorizing them according to the created coding scale. The coding scale encompasses the general nature of the comment (hate speech, critical/harsh, neutral/informative, and positive/supportive), the news context in which the comment was produced (domestic politics, international developments, judicial events/crime, terrorism/security, sports, daily life, entertainment, economics, meteorological developments), the subject to which the statement is directed (individual, group, or institution), and, when a group is targeted, the identity category through which it occurs. Furthermore, forms of othering, the "us-them" dichotomy, the use of generalizations, the dominant emotional tone, the presence of slang and profanity, and the levels of positive and negative interaction received by the comments were also included in the scope of the coding scale.

To ensure the reliability of the research, a second independent coder specializing in communication was included in the coding process. Selected comments from the defined sample were evaluated separately by both coders, and the coding results were compared. The comparison revealed an inter-coder agreement rate of 95%. This high level of agreement indicates the reliability of the coding scale and the analysis process. This research seeks to answer the following three fundamental questions:

Research Question 1: In which news types and subject contexts is hate speech most prevalent in reader comments?

Research Question 2: To which subjects (individuals, groups, institutions) is hate speech most frequently directed, and through which identity categories are the targeted groups defined?

Research Question 3: To what extent are othering, generalization, "us-them" distinctions, and specific emotional tones used in comments containing hate speech?

According to the analysis results, a significant portion (86.3%) of the comments examined were found to fall into the category of hate speech or harsh criticism. This indicates that comment sections on news websites are not merely participatory platforms for sharing opinions. While these platforms are normatively expected to move users from the passive observer role of traditional media to a more active one, in practice they have transformed into communication spaces where existing tensions and polarization in society become openly visible.

The findings show that hate speech becomes more visible, particularly in news topics with the potential for conflict and tension. In areas where public debate is intense, such as crime, politics, sports, and international

developments, user comments tend to produce harsher, polarizing, and exclusionary expressions. The strong public resonance of crime news, often referred to as police and court news, and the media's ability to capitalize on this interest within the context of political economy, leads to a high volume of news production in this area. However, the frequent use of provocative language in the presentation of crime news, aimed at increasing attention-grabbing click-through rates, can also influence the tone of user comments. This suggests there may be a significant relationship between the subject matter and presentation style of news content and users' comment-generating practices.

Another noteworthy point in the research findings is that comments containing hate speech predominantly target specific groups and contain generalizations. These findings indicate that hateful comments are largely constructed through generalized statements about a particular group. Indeed, hate speech is often produced through expressions that stereotype the cultural characteristics and worldviews of specific groups, and in this process, groups coded as "the other" may be subjected to discriminatory discourse (Ayansola, 2021). A careful examination of these extreme discourses reveals that those on one's side are portrayed as flawless and sacred, while the other is depicted as the cause of all evil. Based on these findings, it can be said that the participatory, democratic, and interactive structure of digital media in general, and internet news media in particular, is often abused.

Research findings indicate that two emotional tones are prominent in comments containing hate speech. Anger is the most dominant emotion in these comments, often followed by a derogatory tone. In other words, users express their reactions not only through anger but also through language that devalues the other party. This linguistic harshness is often accompanied by profanity, slang, and obscene expressions. Furthermore, the fact that comments containing hate speech receive more interaction than other comments suggests that such content is not only produced in comment sections but also validated by other users. This situation can be attributed to the echo chamber effect, where users with similar views reinforce each other's discourse, making opposing views increasingly less visible.

Due to the increasing prevalence of profanity, slang, and similar expressions, many news websites have closed or severely restricted their comment sections. Such practices are often chosen to avoid potential legal consequences. However, in democratic societies, comment sections play a crucial role as platforms where individuals can express their views and participate in public debate. Therefore, instead of completely closing these sections, regulating them in a way that supports a culture of democratic debate and developing ethical standards within these areas can be considered a more constructive approach. In this context, comment sections, through appropriate regulations and control mechanisms, can be transformed into a public debate environment that contributes to the development of democracy and freedom of expression (Ergeç & Zateri, 2017).

In conclusion, based on the findings of this research, it is possible to make some suggestions for future studies. Firstly, similar studies should be expanded to include different internet news sites, and the emergence of hate speech on platforms with different publishing policies and reader profiles can be examined comparatively. This would more clearly reveal how the discourses produced in comment sections are related not only to user behaviour but also to the editorial choices and platform structures of news websites. In addition, quantitative studies that directly focus on users' opinions and experiences can offer a unique contribution. Furthermore, research conducted through critical discourse analysis can make significant and powerful contributions to the literature by determining the extent to which the language and discursive framework of news articles on internet news sites influence the discourses that emerge in comments.